

Hvordan snur vi utviklingen i nord?

Datum 9.10.2026
Subjekt Næringslivets Hovedorganisasjon
Autor Stein Gunnar Hansen
Region Norway
Kategorie Trade and economy, Politics, Security

NHO starter arbeidet med næringslivets nordområdestrategi.

I Neiden i Sør-Varanger står det en svært vakker kirke, oppført i dragestil i 1902. Den er én av få trebygninger som overlevde brenningen av Finnmark, og står i dag som et monument over en handlekraftig stat. Praktkirken fra Karl Norums tegnebrett stod nemlig ferdig bare fire år etter at bygdefolket på forsiktig vis hadde etterspurt noen kroner til kirke. Årsaken lå helt oppi dagen; det sammenfalt med statens mål om å trygge grenseområdene mot finsk-russisk ekspansjon. Dermed ble det kirkebygg raskere enn noen i Neiden hadde sett for seg.

Hundre år senere, i 2005, ble det igjen signalisert statlig handlekraft i nord, med lanseringen av den første nordområdestrategien i regi av daværende utenriksminister Støre. Siden har nordområdene vært norske myndigheters viktigste satsingsområde, og regjeringer på begge sider av streken har på løpende bånd lagt frem strategier for et mer vekstkraftig nord. Men i stedet for vekst ser vi fortsatt en region med skrikende mangel på kraft, folk og kapital, samtidig som den sikkerhetspolitiske situasjonen blir stadig mer krevende.

Felles for alle strategiene er at de har gitt næringslivet en nøkkelrolle. Ingen ønsker å bygge en landsdel utelukkende basert på offentlige arbeidsplasser. Derfor har det vært stilt forventninger til vekst i det private næringsliv for å skape attraktive og hardføre lokalsamfunn.

NHO deler synet på nordområdenes strategiske rolle for norsk suverenitetshevdelse, norsk sikkerhetspolitikk og som vekstregion for næringslivet. Vi er også enige i at et offensivt, lønnsomt og innovativt næringsliv, som skaper attraktive, sikre jobber, er avgjørende for at vi skal lykkes med å snu de negative trendene i nord.

Vi stiller oss også bak analysene som viser at nordområdene besitter store og viktige ressurser. Sittende regjerings strategi løfter fram sjømat, energi, mineraler, reiseliv og romfart. NHO mener at den nordlige landsdelen, dersom man får gode prosesser rundt arealbruk, har kraft i seg til å bli en vekstmotor for bredden av norsk næringsliv.

Det er på denne bakgrunn at vi igangsetter arbeidet med NHOs egen nordområdestrategi. Det er ikke en motmelding til myndighetenes strategi, tvert imot: Det er en medmelding. Arbeidet vi nå setter i gang skal analysere nåsituasjonen, identifisere muligheter og barrierer og legge en strategi for NHOs videre arbeid med et vekstkraftig nord. Oppgaven er, enkelt sagt, å identifisere hva som skal til for å øke investeringer i næringslivet i nordområdene.

Det er viktig å si at vårt arbeid ikke er distriktspolitisk motivert. Nordområdene er ikke distriktspolitikk, det er et nasjonalt anliggende. Å lykkes med å stabilisere den sikkerhetspolitiske situasjonen i nord er av avgjørende viktighet for landets sikkerhet, og selvsagt også for næringslivet. Fred og stabilitet er grunnlaget for all langsiktig næringsutvikling.

Dette er heller ikke en strategi utelukkende for det nordnorske næringslivet. Målet vårt er å bidra til

at næringsliv over hele landet ser mulighetene som ligger for Norge og Europa i nord, gjennom mobilisering, kunnskapsdeling og målrettede tiltak for å skape de rammene næringsaktørene etterspør. Å lykkes med å utvikle det allerede etablerte næringslivet i nord vil selvsagt også være viktig, men vi trenger også investeringer fra nye næringsaktører for å snu pilene.

Vi kommer til å levere konkrete råd og anbefalinger til næringsliv og myndigheter om hvordan vi kan forsere barrierene som hindrer vekst i nord. Å trygge landets grenser er ikke næringslivets oppgave, men dersom man vil noe med nordområdestrategien er det avgjørende å få fart i samspillet mellom offentlig og privat sektor. Med de rette rammene kan hva som helst skje.

Men det haster nå. La kirka i Neiden være en målestokk for hva man får til, hvis man virkelig vil.

Av

Stein Gunnar Hansen, prosjektleder for Næringslivets nordområdestrategi, Geir Håvard Hanssen, direktør NHO Arktis, og Hans Christian Kaurin Hansson, direktør NHO Nordland

<https://www.nho.no/regionforeninger/nho-arktis/artikkelarkiv/2026/hvordan-snur-vi-utviklingen-i-nord>